

A Magyar Nemzeti Bank 7/2020. (VI.3.) számú ajánlása a külső szolgáltatók igénybevételéről

I. Az ajánlás célja és hatálya

Az ajánlás célja a külső szolgáltatók igénybevételével kapcsolatban a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) elvárásainak megfogalmazása, és ezzel a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése, a vonatkozó jogszabályok egységes alkalmazásának elősegítése.

Az elmúlt időszakban számos tényező (például a méretgazdaságossági előnyök kihasználása révén elérhető hatékonyságnövelés és költségcsökkentés, az új technológiákhoz való hozzáférés, a tényleges tevékenység más földrajzi helyen való folytatásának minimalizálása mellett az új piacokhoz való könnyebb hozzáférés) arra ösztönözte a pénzügyi szervezeteket, hogy egyre nagyobb mértékben támaszkodjanak külső szolgáltatók igénybevételére. Az előnyök mellett azonban a külső szolgáltatók igénybevétele kockázatokkal is járhat, melyek azonosítása és megfelelő kezelése a pénzügyi szervezetek és tulajdonosaik alapvető érdekeit is szolgálja.

Az ajánlás kidolgozása során az MNB figyelembe vette az Európai Bankhatóság (EBH) 2019. február 25-én közzétett, a kiszervezésről szóló iránymutatásait¹.

Az ajánlás címzettjei:

- a hitelintézetek,
- a pénzügyi holding társaságnak nem minősülő, csoporthoz tartozó pénzügyi vállalkozások,
- a pénzügyi holding társaságnak nem minősülő, az előző évi auditált éves beszámoló alapján 5 milliárd forint feletti mérlegfőösszegű, csoporthoz nem tartozó pénzügyi vállalkozások,
- a pénzügyi holding társaságok,
- a vegyes pénzügyi holding társaságok,
- a befektetési vállalkozások,
- valamint a fizetési szolgáltatók,

ideértve az ezen típusú, az Európai Unió másik tagállamán vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államon kívüli országban székhellyel rendelkező (harmadik országbeli) pénzügyi szervezetek magyarországi fióktelepét is (a továbbiakban együtt: pénzügyi szervezet).

Jelen ajánlás a jogszabályi rendelkezésekre teljeskörűen nem utal vissza az elvek és elvárások megfogalmazásakor, az ajánlás címzettjei a kapcsolódó jogszabályi előírásoknak való megfelelésre

¹https://eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/2761380/71c44093-b908-4532-b464-1efa8818458e/EBA%20revised%20Guidelines%20on%20outsourcing_HU.pdf

azonban természetesen továbbra is kötelesek.

Az ajánlásban foglaltak összhangban állnak a pénzügyi szervezetek működésének európai kereteit meghatározó előírásokkal.

Az ajánlásban foglaltak nem írják felül a kapcsolódó jogszabályi előírások értelmezésével kapcsolatban az MNB által korábban kiadott bárki számára megismerhető állásfoglalásokat.

Jelen ajánlás adatkezelési, adatvédelmi kérdésekben iránymutatást nem fogalmaz meg, a személyes adatok kezelése vonatkozásában semmilyen elvárást nem tartalmaz, és az abban foglalt követelmények semmilyen módon nem értelmezhetők személyes adatok kezelésére vonatkozó felhatalmazásnak. Az ajánlásban rögzített felügyeleti elvárások teljesítésével összefüggésben történő adatkezelés kizárólag a mindenkor hatályos adatvédelmi jogszabályi rendelkezések betartásával végezhető.

II. Fogalmak

1. Jelen ajánlás alkalmazásában:

a) *ágazati jogszabályok:*

aa) a Magyar Export-Import Bank Részvénytársaságról és a Magyar Exporthitel Biztosító Részvénytársaságról szóló 1994. évi XLII. törvény,

ab) a lakástakarékpénztárakról szóló 1996. évi CXIII. törvény,

ac) a jelzálog-hitelintézetéről és a jelzáloglevélről szóló 1997. évi XXX. törvény,

ad) a Magyar Fejlesztési Bank Részvénytársaságról szóló 2001. évi XX. törvény,

af) a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény,

ag) a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bszt.),

ah) a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény,

ai) a szövetkezeti hitelintézetek integrációjáról szóló 2013. évi CXXXV. törvény,

aj) az egyes fizetési szolgáltatókról szóló 2013. évi CCXXXV. törvény (a továbbiakban: Fsztv.),

ak) a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.),

al) a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló 2013. június 26-i 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: CRR),

am) a 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a befektetési vállalkozások szervezeti követelményei és működési feltételei, valamint az irányelv alkalmazásában meghatározott kifejezések tekintetében történő kiegészítéséről szóló 2016. április 25-i (EU) 2017/565 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet,

- a) a CRR-ben foglalt felhatalmazások alapján kiadott szabályozás- és végrehajtástechnikai standardok,
- b) *befektetési vállalkozás*: a Bszt.-ben meghatározott fogalom,
- c) *belső kontroll funkció*: a belső védelmi vonalak kialakításáról és működtetéséről, a pénzügyi szervezetek irányítási és kontroll funkcióiról szóló 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlás [a továbbiakban: 27/2018. (XII. 10.) ajánlás] 92. pontja szerinti fogalom,
- d) *csoport*: a Hpt.-ben és a Bszt.-ben meghatározott fogalom,
- e) *felügyeleti hatóság*: az ágazati jogszabályok szerinti fogalom,
- f) *fizetési szolgáltató*: a pénzforgalmi intézmény és az elektronikuspénz-kibocsátó intézmény,
- g) *funkció*: bármely folyamat, szolgáltatás vagy tevékenység,
- h) *hitelintézet*: a Hpt.-ben meghatározott fogalom,
- i) *jelentős intézmény*: a vezető testületi tagok és a kulcsfontosságú pozíciót betöltő személyek alkalmasságának értékeléséről szóló 11/2019. (V.6.) MNB ajánlás [a továbbiakban: 11/2019. (V.6.) MNB ajánlás] 1. pont c) alpontja szerinti fogalom,
- j) *kiszervezés*: a hatályos ágazati jogszabályok szerinti fogalom,
- k) *közvetítői megállapodás*: egy pénzügyi intézmény, vegyes pénzügyi holding társaság vagy fizetési szolgáltató és egy külső szolgáltató közötti megállapodás, amelynek alapján az adott szolgáltató közvetítőként a Hpt., illetve az Fsztv. alapján nem kiszervezhető funkciót lát el,
- l) *külső szolgáltató*: a pénzügyi szervezeten kívüli szolgáltató, beleértve az ugyanazon csoporton vagy intézményvédelmi rendszeren belüli szolgáltatót is, amelynek a pénzügyi szervezet is tagja, illetve amely a pénzügyi szervezetnek tagja,
- m) *külső szolgáltatóval kötött egyéb megállapodás*: egy pénzügyi szervezet és egy szolgáltató közötti olyan megállapodás, amely nem minősül kiszervezésnek vagy közvetítői megállapodásnak,
- n) *pénzügyi intézmény*: a Hpt.-ben meghatározott fogalom,
- o) *pénzügyi vállalkozás*: a Hpt.-ben meghatározott fogalom,
- p) *vegyes pénzügyi holding társaság*: a Hpt.-ben meghatározott fogalom,
- q) *vezető testület*: az irányítási funkciót betöltő testület és a felvigyázási funkciót betöltő testület.

III. Általános elvárások

2. Az MNB elvárja, hogy a pénzügyi szervezet a 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlás általános keretein belül, az informatikai rendszer védelméről szóló 7/2017. (VII.5.) MNB ajánlás [a továbbiakban: 7/2017. (VII. 5.) MNB ajánlás], valamint a közösségi és publikus felhőszolgáltatások igénybevételéről szóló 4/2019. (IV.1.) MNB ajánlás [a továbbiakban: 4/2019. (IV. 1.) MNB ajánlás] elvárásait is figyelembevéve, a jelen ajánlás részletes elvárásai szerint járjon el a külső szolgáltatókkal történő megállapodások megkötésekor és kezelje a külső szolgáltatók igénybevételéből fakadó kockázatait.
3. Elvárt, hogy a pénzügyi szervezet az ajánlásban foglalt felügyeleti elvárásokat az alkalmazott üzleti modell jellegével, továbbá a pénzügyi szervezet, illetve csoport által folytatott szolgáltatási tevékenységek sajátosságaival – beleértve a szervezeti formából adódó jellemzőket is –, kiterjedtségével és összetettségével, kockázati profiljával és a pénzügyi közvetítőrendszerben betöltött szerepével összhangban alkalmazza, figyelembevéve a 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlás 10. pontjának második bekezdése alapján érvényre juttatandó szempontokat, valamint a külső szolgáltatók igénybevételének pénzügyi szervezeten belüli szerepét és sajátosságait.
4. Az MNB az ajánlás alkalmazását:
 - a) a fizetési szolgáltatótól és a pénzügyi holding társaságnak nem minősülő, az előző évi auditált éves beszámoló alapján 5 milliárd forint feletti mérlegfőösszegű pénzügyi vállalkozástól – függetlenül attól, hogy csoporthoz tartozik-e vagy sem – egyedi alapon,
 - b) a hitelintézettől és a befektetési vállalkozástól az ágazati jogszabályok előírásainak való egyedi alapú megfelelést illetően kiadott mentesítésekre is tekintettel egyedi, valamint az ágazati jogszabályok összevont alapú megfelelésre vonatkozó előírásai szerinti szubkonszolidált és összevont alapon,
 - c) a pénzügyi holding társaságtól és a vegyes pénzügyi holding társaságtól összevont alapon várja el.
5. Az ágazati jogszabályok alapján összevont alapú megfelelésre kötelezett pénzügyi intézmény, vegyes pénzügyi holding társaság és befektetési vállalkozás a 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlás III.2. pontjával összhangban biztosítja, hogy a csoporton belül a külső szolgáltatók igénybevételét illetően azonos alapelveken – feltéve, hogy az nem ellentétes valamely csoporttag esetében releváns helyi szabályozással – nyugvó, az ajánlás konzisztens és megfelelő alkalmazását biztosító irányítási és belső kontroll gyakorlat valósuljon meg.
6. A csoport vagy az intézményvédelmi rendszer által – az alkalmazandó ágazati jogszabályi előírások által biztosított keretek közt – központilag működtetett funkciót igénybe vevő csoport vagy intézményvédelmi rendszer tag pénzügyi szervezet esetében elvárt, hogy:

- a) a pénzügyi szervezet továbbra is teljes mértékben maradjon felelős az általa alkalmazandó ágazati jogszabályokban meghatározott kötelezettségek teljesítéséért és az ajánlás elvárásainak való megfelelésért,
 - b) belső kontroll funkció csoporton vagy intézményvédelmi rendszeren belüli külső szolgáltató igénybevételével történő ellátása (amennyiben arra az adott pénzügyi szervezetenél a vonatkozó jogszabályi előírásokra tekintettel lehetőség van) esetén továbbra is biztosított legyen a külső szolgáltatóval kötött megállapodások, beleértve a csoporton belüli külső szolgáltatóval kötött megállapodásokat is, pénzügyi szervezet általi folyamatos nyomonkövetése és rendszeres értékelése (például jelentések révén).
7. Az ágazati jogszabályok előírásainak való egyedi alapú megfelelés alól nem mentesített pénzügyi szervezet esetében elvárt, hogy:
- a) amennyiben a külső szolgáltató igénybevétele előtti, V.2.1.2. pont szerinti előzetes kockázatértékelést a csoporton vagy az intézményvédelmi rendszeren belül központosított módon folytatják le, a pénzügyi szervezet kapja meg az értékelések összefoglalóját és legyen biztosított, hogy a csoporttagokat jellemző egyedi sajátosságok és kockázatok figyelembevételre kerülnek,
 - b) amennyiben a külső szolgáltató által ellátott funkciók folyamatos nyomonkövetését és rendszeres értékelését a csoporton vagy az intézményvédelmi rendszeren belül központosított módon (amennyiben arra az adott pénzügyi szervezetenél a vonatkozó jogszabályi előírásokra tekintettel lehetőség van) látják el, a pénzügyi szervezet legalább a kritikus vagy fontos funkciók külső szolgáltató által történő ellátását illetően, külön kérés esetén bármikor, de legalább évente, legalább a kockázatértékelések és teljesítményértékelések eredményét összefoglaló módon bemutató jelentést kapjon a külső szolgáltató által ellátott funkciók folyamatos nyomonkövetését és rendszeres értékelését ellátótól, továbbá, hogy a pénzügyi szervezet kapja meg a kritikus és fontos funkciók külső szolgáltató által történő ellátásáról készült vizsgálati jelentéseket,
 - c) az irányítási jogkörrel rendelkező vezető testület kapjon tájékoztatást a központosított módon nyomonkövetett külső szolgáltató személyében tervezett változtatásról és annak a kritikus vagy fontos funkciókra gyakorolt lehetséges hatásáról, amely elemzés tartalmazza a jogi kockázatokra, a szabályozói követelményeknek való megfelelésre és a szolgáltatási szintekre gyakorolt hatásokra is kiterjedő kockázatértékelés összefoglalóját is,
 - d) amennyiben a külső szolgáltatóval kötött megállapodásokat a csoporton vagy az intézményvédelmi rendszeren belül központosított módon tartják nyilván, a csoporthoz tartozó valamennyi pénzügyi szervezet bármikor hozzáférhessen az őt érintő nyilvántartásokhoz,
 - e) amennyiben a külső szolgáltatóval kötött megállapodásokat érintő, 20. pont h) alpontja szerinti kilépési terv a csoporton vagy az intézményvédelmi rendszeren belül központosított módon került meghatározásra, a csoporthoz tartozó valamennyi pénzügyi

szervezet kapja meg a kilépési terv összefoglalóját és legyen biztosított az, hogy a pénzügyi szervezet meggyőződjön a terv hatékony végrehajthatóságáról.

IV. A külső szolgáltatóval kötött megállapodások besorolása

8. Az MNB elvárja, hogy a pénzügyi szervezet valamennyi külső szolgáltatóval kötött megállapodása esetében határozza meg, hogy az a jelen ajánlás alkalmazásában kiszervezésnek, – amennyiben releváns – közvetítői megállapodásnak vagy külső szolgáltatóval kötött egyéb megállapodásnak tekintendő-e és a besorolástól függően alkalmazza a külső szolgáltatóval kötött megállapodás tekintetében az ajánlás vonatkozó (kiszervezés: V. pont, közvetítői megállapodás: VI. pont, külső szolgáltatóval kötött egyéb megállapodás: VII. pont) elvárásait.
9. Az MNB elvárja, hogy a pénzügyi szervezet az általa alkalmazandó ágazati jogszabályok előírásait figyelembevéve értékelje azt, hogy egy külső szolgáltatóval kötött megállapodás kiszervezésnek minősül-e².
10. A 8. pont szerinti értékelés során az MNB elvárja, hogy a pénzügyi szervezet – hacsak az általa alkalmazandó ágazati jogszabályok előírásait figyelembevéve az nem indokolt – ne tekintse kiszervezésnek az alábbiakra vonatkozó külső szolgáltatóval kötött megállapodásait:
 - a) olyan funkció, amelyet jogszabályi előírás alapján külső szolgáltatónak kell ellátnia (például jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység),
 - b) piaci információs szolgáltatások (például a Bloomberg, Moody's, Standard & Poor's, Fitch, Reuters vagy csoporttag által nyújtott adatszolgáltatás),
 - c) globális hálózati infrastruktúrák (például Visa, MasterCard),
 - d) klíring- és elszámolási megállapodások elszámolóházak, központi szerződő felek és elszámoló intézmények, valamint azok tagjai között,
 - e) az illetékes hatóságok felvigyázása alá tartozó globális pénzügyi üzenetkezelési infrastruktúrák,
 - f) levelező banki szolgáltatások, valamint
 - g) olyan szolgáltatások igénybevétele, amelyeket egyébként a pénzügyi szervezet nem nyújtana [például a pénzügyi szervezet helyiségeinek és alkalmazottainak biztonságának biztosítása, építészmérnöki tanácsadás, menedzsment- vagy üzleti tanácsadás, az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény szerinti ügyvédi tevékenység, egyéb szakértői szolgáltatás, humán erőforrás szolgáltatás (munkaerő toborzás, munkaerő kölcsönzés, az alkalmazottak képzése), takarítás, kertészeti szolgáltatások, ingatlankezelés, egészségügyi szolgáltatások, cégautók szervizelése, vendéglátás, étel- és

² A pénzügyi szervezet egyes funkciói az ágazati jogszabályok előírásai szerint szervezhetőek ki.

italautomaták üzemeltetése, irodai szolgáltatások, fordítási szolgáltatások, utazásszervezés, postai és futár szolgáltatások, recepció, titkári és telefonközpont-kezelői szolgáltatások], áruk (például plasztikkártyák - a bankkártyák kivételével -, kártyaolvasók, irodaszerek, személyi számítógépek, szoftverek, bútorok) vagy közművek (például villamos energia, gáz, víz, a szokványos távközlési szolgáltatások, mint például internet vagy vezetékes, illetve mobil telefon előfizetői szolgáltatás).

11. Az MNB elvárja, hogy ugyanazon külső szolgáltató igénybevétele esetén a pénzügyi szervezet lehetőleg külön megállapodásokban rögzítse az olyan funkciókra vonatkozó megállapodásokat, amelyek kiszervezésnek, közvetítői megállapodásnak, illetve külső szolgáltatóval kötött egyéb megállapodásnak minősülnek. Amennyiben azonban ez nem lehetséges vagy célszerű és egy külső szolgáltatóval kötött megállapodás egymással összefüggő, kiszervezésnek és közvetítői megállapodásnak minősülő funkció ellátására is kiterjed, elvárt, hogy az ajánlás alkalmazásában a pénzügyi szervezet az adott megállapodás egészét közvetítői megállapodásnak tekintse. Elvárt továbbá, hogy amennyiben egy külső szolgáltatóval kötött megállapodás egymással összefüggő, kiszervezésnek és külső szolgáltatóval kötött egyéb megállapodásnak minősülő funkció ellátására is kiterjed, az ajánlás alkalmazásában a pénzügyi szervezet az adott megállapodás egészét kiszervezésnek tekintse.
12. Elvárt továbbá, hogy az ajánlás alkalmazása érdekében a pénzügyi szervezet a külső szolgáltatóval kötött megállapodás értékelése során azt is megállapítsa, hogy egy adott funkció kiszervezése kritikus vagy fontos funkció kiszervezésének minősül-e.
13. A 12. pont szerinti értékelés során az MNB elvárása alapján a pénzügyi szervezet az alábbi tényezőket veszi figyelembe:
 - a) az V.2.1.2. pont szerinti előzetes kockázatértékelés eredménye,
 - b) a külső szolgáltatóval kötött megállapodás engedélyköteles tevékenységhez kapcsolódik-e,
 - c) a kiszervezett funkció bármely zavarának vagy annak, hogy a külső szolgáltató nem tudja folyamatosan a megállapodás szerinti szolgáltatási szinten teljesíteni a szolgáltatást a lehetséges hatása a következőkre:
 - ca) rövid- és hosszú távú pénzügyi ellenálló képesség és életképesség, beleértve adott esetben az eszközökre, a tőkére, a költségekre, a finanszírozásra, a likviditásra és az eredményre gyakorolt hatást,
 - cb) szolgáltatásfolytonosság és működési ellenálló képesség,
 - cc) működési kockázat, beleértve az üzletvezetéssel, az információs és kommunikációs technológiákkal összefüggő és a jogi kockázatokat,
 - cd) reputációs kockázat,

- ce) amennyiben releváns, a helyreállítási terv és a szanálási terv elkészítése, szanálhatóság és működési folytonosság a korai beavatkozási, a helyreállítási vagy a szanálási szakaszban,
- d) a külső szolgáltatóval kötött megállapodás hatása a pénzügyi szervezet alábbi képességeire:
- da) kockázatok azonosítása, monitoringja és kezelése,
 - db) jogi és szabályozási követelményeknek való megfelelés,
 - dc) a kiszervezett funkció megfelelő ellenőrzése,
- e) az ügyfeleknek nyújtott szolgáltatásokra gyakorolt lehetséges hatás,
- f) a pénzügyi szervezet összes kiszervezési megállapodása³, a pénzügyi szervezet ugyanazon szolgáltatóval szembeni teljes kitettsége, valamint a kiszervezési megállapodások ugyanazon üzletágra gyakorolt lehetséges összesített hatása,
- g) bármely érintett üzletág mérete és összetettsége,
- h) annak lehetősége, hogy a javasolt kiszervezési megállapodást új megállapodás kötése vagy a régi felülvizsgálata nélkül meg lehet hosszabbítani,
- i) amennyiben az szükséges vagy kívánatos, a javasolt kiszervezési megállapodás másik szolgáltatóra történő, szerződés szerint és a gyakorlatban történő átruházására való képesség, beleértve a becsült kockázatokat, a szolgáltatás-folytonosság akadályait és a szükséges időtartamot (helyettesíthetőség),
- j) arra irányuló képesség, hogy amennyiben az szükséges vagy kívánatos, a pénzügyi szervezet újra maga lássa el a kiszervezett funkciót,
- k) adat- és titokvédelem, a vonatkozó, elvégzett adatvédelmi hatásvizsgálatot is figyelembe véve az adat- és titokvédelmi előírások megszegésének vagy annak lehetséges hatása a pénzügyi szervezetre és ügyfeleire, hogy nem biztosított az adatok hozzáférhetősége és integritása.

14. Minden esetben kritikus vagy fontos funkció kiszervezésének tekintendő:

- a) az olyan funkció kiszervezése, amely működésében bekövetkezett hiányosság vagy hiba lényegesen gyengítené a pénzügyi szervezet:
- aa) engedélyezési feltételeknek és más szabályozási kötelezettségeknek való folyamatos megfelelését, vagy
 - ab) pénzügyi teljesítményét, vagy
 - ac) tevékenységeinek megbízhatóságát vagy folyamatosságát,
- b) a belső kontroll funkciók operatív feladatainak kiszervezése (amennyiben arra az adott pénzügyi szervezetnél a vonatkozó jogszabályi előírásokra tekintettel lehetőség van), kivéve, ha a kiszervezett funkció teljesítésében bekövetkezett hiba vagy a kiszervezett funkció nem megfelelő elvégzése nem gyakorolna káros hatást az adott belső kontroll funkció hatékonyságára,

³ Az ágazati jogszabályok szóhasználata eltérő, de a kiszervezésre vonatkozó szerződés, kiszervezésről szóló szerződés és a kiszervezési szerződés szinonim fogalmak.

- c) az olyan kiszervezés, amely a külső szolgáltató részéről történő szolgáltatásnyújtást csak felügyeleti engedély birtokában teszi lehetővé,
- d) a pénzügyi közvetítőrendszer egyes szereplőinek biztonságát erősítő intézményrendszer továbbfejlesztéséről szóló 2014. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Szanálási tv.) 3. § 30. pontja szerinti fő üzletágak és 42. pontja szerinti kritikus funkciók kiszervezése.

15. Elvárt, hogy a pénzügyi szervezet a 20. pont szerinti szabályzatával összhangban, rendszeresen, valamint a kiszervezett funkció méretében, jellegében és kockázataiban bekövetkezett jelentős változás esetén soron kívül vizsgálja felül, hogy valamely külső szolgáltató által folytatott tevékenység a pénzügyi szervezet szempontjából kritikus vagy fontos funkciónak tekintendő-e.

V. Kiszervezés

V.1. A kiszervezések kezelésével összefüggő vállalatirányítási kérdések⁴

V.1.1. A kiszervezések kezelését érintő általános elvárások

16. Az MNB a kiszervezések tekintetében elvárja a következő alapelvek érvényre juttatását:
- a) A kiszervező pénzügyi szervezet továbbra is teljes mértékben felelős marad az általa alkalmazandó ágazati jogszabályokban meghatározott kötelezettségei teljesítéséért.
 - b) A kiszervezés nem eredményezheti a vezető testületek felelősségének és a vezető állású személy hatáskörének átadását, a kiszervezett funkcióért való felelősség a pénzügyi szervezetnél marad.
 - c) Kiszervezésre való hivatkozással nem csökkenthetők a vezető testületi tagok és kulcsfontosságú pozíciót betöltő személyek alkalmassága tekintetében meghatározott követelmények és elvárások⁵.
 - d) Kiszervezés esetében az adott funkcióra vonatkozó jogszabályi- és egyéb előírások, elvárások (például egyéb szabályozó eszközök, szokványok, szakmai és etikai sztenderdek) továbbra is érvényesek maradnak, a pénzügyi szervezet felelős azért, hogy a külső szolgáltató a funkciót a vonatkozó előírásoknak és elvárásoknak megfelelően és a tőle elvárható gondossággal működtesse.
 - e) A pénzügyi szervezet egyértelműen – célszerűen a 20. pont szerinti belső szabályozás keretében – rögzíti a kiszervezett funkciók irányítására és belső kontrolljára, valamint nyilvántartására vonatkozó, az ajánlás elvárásaival összhangban meghatározott felelősségi köröket.

⁴ Az V.1. pontban megfogalmazott elvárások általános keretet biztosítanak valamennyi pénzügyi szervezet számára, minden kiszervezési tevékenység tekintetében, attól függetlenül, hogy az elvárások egy része egyes pénzügyi szervezetek (például befektetési vállalkozások) számára, illetve bizonyos kiszervezések (kritikus vagy fontos funkció kiszervezése) tekintetében jogszabályi követelményként is megjelenik az alkalmazandó ágazati jogszabályokban.

⁵ Az elvárások tekintetében lásd különösen a 11/2019. (V.6.) MNB ajánlást.

- f) Az arányos alkalmazást illetően a 3. pontban foglaltakat figyelembevéve a pénzügyi szervezet a kiszervezéssel összefüggésben megfelelő szervezeti keretekkel és elégséges erőforrásokkal rendelkezik a jogszabályi- és egyéb előírásoknak, elvárásoknak (például egyéb szabályozó eszközök, szokványok, szakmai és etikai sztenderdek) való megfelelés biztosítására, a kiszervezett funkciók nyilvántartására, a külső szolgáltatók teljesítményének nyomkövetésére, a kiszervezési megállapodások, valamint a pénzügyi szervezet kiszervezési tevékenységének átfogó rendszeres értékelésére.
- g) A pénzügyi szervezetnél létrehozásra kerül az irányítási funkciót betöltő testület alá rendelt, a kiszervezési tevékenységgel összefüggő kockázatok kezeléséért és kontrolljáért, valamint a kiszervezések nyilvántartásáért felelős külön szervezeti egység vagy funkció vagy kijelölésre kerül az irányítási funkciót betöltő testület alá rendelt, a kiszervezési tevékenységgel összefüggő kockázatok kezeléséért és kontrolljáért, valamint a kiszervezések nyilvántartásáért felelős vezető (például valamely ügyvezető, vagy a belső ellenőr kivételével valamely kontroll funkciót ellátó terület vezetésével megbízott kulcsfontosságú pozíciót betöltő személy). Az arányos alkalmazást illetően a 3. pontban foglaltakat figyelembevéve, a kisebb és kevésbé összetett tevékenységet folytató pénzügyi szervezeteknél a feladatok és felelősségi körök megfelelő elkülönítése mellett az irányítási funkciót betöltő testület valamely tagja is kijelölhető a fenti feladatok ellátására.
- h) A pénzügyi szervezet a kiszervezési tevékenység révén nem üresíthető ki, a kiszervezési tevékenység nem valósíthatja meg a pénzügyi szervezet olyan funkcióinak jelentős vagy teljes mértékű kiszervezését, amely a fő tevékenységének lényegét jelenti (például befektetési vállalkozás esetében valamennyi befektetési szolgáltatási tevékenység kiszervezése). Ennek értékelése során jó gyakorlatként a pénzügyi szervezet valamennyi kiszervezési tevékenységének összességére tekintettel figyelembevételre kerülnek az alábbiak:
- ha) a kiszervezési megállapodás által közvetlenül érintett eszközöknek a pénzügyi szervezet mérlegfőösszegéhez viszonyított aránya,
 - hb) a kiszervezési megállapodás keretében kezelt funkciók jelentősége a pénzügyi szervezet kockázati profilja és jövedelemtermelő képessége szempontjából,
 - hc) a külső szolgáltató által és a pénzügyi szervezet által ellátott funkciók jellege, típusa,
 - hd) a külső szolgáltató csoporthoz tartozó intézmény-e.
- i) A belső kontroll funkciók operatív feladatainak kiszervezése (amennyiben arra az adott pénzügyi szervezetnél a vonatkozó jogszabályi előírásokra tekintettel lehetőség van) esetén is biztosított a kiszervezett kritikus vagy fontos funkciók kockázatainak átlátása és kezelése.
- j) A kiszervezés nem eredményezhet változást az ügyfél és a pénzügyi szervezet közötti szerződéses viszonyban, valamint nem befolyásolhatja a pénzügyi szervezetnek az ügyfelekkel szemben fennálló jogszabályi és szerződéses kötelezettségeinek teljesítését.
- k) A kiszervezés nem eredményezhet változást a tevékenység végzésére jogosító

engedély megszerzéséhez szükséges feltételek teljesítésében, beleértve a vezető testületek jogszabályban meghatározott feladatainak ellátását.

- l) A kiszervezés nem szüntethet meg és nem módosíthat semmilyen más olyan feltételt, amelynek meglétéhez az adott pénzügyi szervezetként történő működési engedély megadását kötötték.
- m) Valamely funkció kiszervezése nem akadályozhatja a pénzügyi szervezet irányítási és belső kontroll funkcióinak gyakorlását, valamint külső (könyvvizsgáló, felügyeleti hatóság stb.) ellenőrzését és az MNB feladatainak ellátását.

17. A 16. pontban foglaltakon túlmenően a pénzügyi szervezet kiszervezési tevékenységével összefüggésben az MNB elvárja az alábbiak biztosítását is:

- a) a pénzügyi szervezet kiszervezésekkel összefüggő önálló döntéshozatala, beleértve a már kiszervezett funkciókkal kapcsolatos döntéseket is,
- b) a pénzügyi szervezet üzletmenetének, valamint a nyújtott szolgáltatások rendjének fenntartása,
- c) a meglévő és tervezett kiszervezési megállapodásokkal kapcsolatos kockázatok megfelelő azonosítása, értékelése, kezelése és csökkentése,
- d) a vonatkozó adat- és titokvédelmi előírások betartását biztosító, az adatokat és információkat érintő titoktartási megállapodások alkalmazása,
- e) a pénzügyi szervezet és a külső szolgáltató közötti információáramlás,
- f) kritikus vagy fontos funkciók kiszervezése tekintetében szükség esetén az alábbi intézkedések valamelyikének megfelelő időtartamon belüli végrehajtása:
 - fa) a funkció ellátásával más külső szolgáltató megbízása,
 - fb) a funkció a pénzügyi szervezet által történő újbóli ellátása,
 - fc) az adott funkciótól függő üzleti tevékenységek felfüggesztése.
- g) személyes adatok tárolása, kezelése és feldolgozása során a vonatkozó speciális jogszabályi követelményeknek való megfelelés⁶.

V.1.2. A kiszervezéssel kapcsolatos belső szabályozás alapelvei

18. Az MNB elvárja, hogy a pénzügyi szervezet rendelkezzen az irányítási funkciót betöltő testület által jóváhagyott kiszervezési politikával.

19. Elvárt, hogy a kiszervezési politikáját a pénzügyi szervezet a 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlás VIII. 1. pontjával összhangban határozza meg.

20. Az MNB elvárja, hogy a pénzügyi szervezet a kiszervezések kezelésével összefüggésben – a kiszervezési megállapodások életciklusának (tervezés, megállapodások megkötése,

⁶ Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény, a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2016. április 27-i 2016/679/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet

nyomonkövetés stb.) főbb szakaszait lefedve – az arányos alkalmazást illetően a 3. pontban foglaltakat figyelembevéve belső szabályzatban rögzítse az alábbiakat:

- a) a vezető testületeknek a pénzügyi szervezet kiszervezési tevékenységét illető szerepe,
- b) az üzleti területek és egyes vezető testületek szerepe a kiszervezési megállapodásokkal kapcsolatos döntéshozatalban,
- c) a kiszervezést illető irányítási és belső kontroll követelmények,
- d) a kiszervezési megállapodások tervezését illetően:
 - da) a kiszervezési megállapodásokra vonatkozó üzleti követelmények (kiszervezhető és kiszervezni kívánt funkciók meghatározása, a külső szolgáltatók kiválasztásának elvei és szempontjai, a külső szolgáltatókkal szemben támasztott követelmények stb.),
 - db) a kritikus vagy fontos funkciók azonosításának szempontjai, eljárásrendje, felelősségi és hatásköri szabályai,
 - dc) az előzetes kockázatértékelés szempontjai, eljárásrendje, felelősségi és hatásköri szabályai,
 - dd) a leendő külső szolgáltatók átvilágításának és az átvilágítás felülvizsgálatának eljárásrendje, felelősségi és hatásköri szabályai,
 - de) az esetleges érdekkonfliktusok értékelésére, kezelésére és mérséklésére szolgáló eljárások,
 - df) szolgáltatás folytonosság tervezése,
 - dg) az új kiszervezési megállapodások jóváhagyásának eljárásrendje, felelősségi és hatásköri szabályai,
- e) a kiszervezési megállapodások kezelését és folyamatos nyomonkövetését illetően:
 - ea) a külső szolgáltató tevékenységének folyamatos nyomonkövetésére és a rendszeres értékelésre vonatkozó követelmények és folyamatok,
 - eb) a kiszervezési megállapodásokkal kapcsolatos belső és külső információ szolgáltatási követelmények, ideértve többek között a kiszervezési megállapodással és a külső szolgáltatóval kapcsolatos változások bejelentésére vonatkozó követelményeket és eljárásrendet,
 - ec) a kiszervezési megállapodások rendszeres felülvizsgálatának szempontjai és folyamata, valamint a kiszervezett funkciók kritikus vagy fontos voltának újraértékelését szükségessé tevő szempontok és az újraértékelés eljárásrendje, felelősségi és hatásköri szabályai,
 - ed) a kiszervezési megállapodások független belső kontrolljára vonatkozó eljárások (például belső ellenőrzési követelmények, a pénzügyi szervezet kiszervezési gyakorlatának rendszeres értékelése és az ezzel összefüggő belső jelentési követelmények), felelősségi és hatáskörök,
 - ef) a kiszervezési megállapodások megújítási folyamatának eljárásrendje, felelősségi és hatásköri szabályai,
- f) a kiszervezési megállapodásokra vonatkozó dokumentációs és nyilvántartási követelmények,

- g) a kiszervezési megállapodásban foglaltaktól eltérő tevékenységvégzésből eredő, rendkívüli helyzetek kezelésére vonatkozó eljárásrend, felelősségi és hatásköri szabályok⁷, valamint
- h) a kritikus vagy fontos funkciók kiszervezése tekintetében kilépési terv az alábbi esetek bekövetkezésének esetére:
 - ha) a kiszervezési megállapodás felmondása a pénzügyi szervezet vagy a külső szolgáltató részéről,
 - hb) a külső szolgáltató csődje,
 - hc) a funkció megfelelő és folyamatos működtetésére gyakorolt jelentős kockázatok növekedése.

21. Elvárt, hogy a kiszervezési politikában és a kapcsolódó belső szabályzatban a pénzügyi szervezet szükség szerint tegyen különbséget az alábbiak tekintetében:
- a) a kritikus vagy fontos funkciók kiszervezése és annak nem minősülő kiszervezési megállapodások,
 - b) illetékes hatóság által engedélyezett és engedéllyel nem rendelkező szolgáltatók részére történő kiszervezés,
 - c) csoporton belüli kiszervezési megállapodások, ugyanazon intézményvédelmi rendszeren belüli szolgáltatóval kötött kiszervezési megállapodások és a csoporthoz nem tartozó külső szolgáltatók részére történő kiszervezés, valamint
 - d) valamely tagállamban és harmadik országokban található szolgáltatók részére történő kiszervezés.
22. Az MNB elvárása szerint a kiszervezési politikának és a kapcsolódó belső szabályzatnak a kritikus vagy fontos funkciók kiszervezése kapcsán biztosítania szükséges az alábbiakra gyakorolt hatások azonosítását és a döntéshozatali folyamatban történő figyelembevételét:
- a) a pénzügyi szervezet kockázati profilja,
 - b) a szolgáltató felvigyázására és a kockázatok kezelésére irányuló képesség,
 - c) szolgáltatás folytonossági intézkedések, és
 - d) az üzleti tevékenység folytatása.
23. A 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlás 162. pontjában rögzített elvárástól eltérve, az MNB a jelen ajánlás hatálya alá tartozó pénzügyi szervezet esetében a kiszervezési politika és a kapcsolódó belső szabályzat legalább két évente, illetve minden jelentősebb, a kiszervezési gyakorlat szempontjából releváns, a pénzügyi szervezetet érintő jelentős esemény esetén történő felülvizsgálatát várja el.

⁷ A Hpt. hatálya alá tartozó hitelintézet esetében ezeket a kiszervezésre vonatkozó szerződésben foglaltaktól történő eltérő tevékenységvégzésből eredő, rendkívüli helyzetek kezelésére intézkedési terv tartalmazza.

V.1.3. A kiszervezési megállapodások dokumentálása és nyilvántartása

24. Elvárt, hogy a pénzügyi szervezet írásban rögzítse a következőket:
- kiszervezési megállapodás,
 - a kritikus és fontos funkciók meghatározásának eredménye,
 - az előzetes kockázatértékelés eredménye,
 - a leendő külső szolgáltató átvilágításának eredménye,
 - a külső szolgáltató teljesítmény értékelésének eredménye,
 - a rendszeres kockázat értékelés eredménye,
 - a külső szolgáltató átvilágítását érintő felülvizsgálat eredménye,
 - a kritikus és fontos funkciók felülvizsgálatának eredménye,
 - a kiszervezési megállapodásnak a pénzügyi szervezet valamely belső kontroll funkciója általi felülvizsgálatának eredménye.
25. Elvárt, hogy a pénzügyi szervezet mindenkor naprakész nyilvántartással rendelkezzen a hatályban lévő kiszervezési megállapodásairól⁸.
26. A csoporthoz vagy intézményvédelmi rendszerhez tartozó pénzügyi szervezet esetében – az alkalmazandó ágazati jogszabályok előírásainak való egyedi alapú megfelelés tekintetében adott mentesítésektől függetlenül – nem szükséges egyedi nyilvántartás vezetése, a kiszervezési megállapodások nyilvántartása csoportszinten is megvalósítható.
27. Elvárt, hogy a kiszervezési megállapodásokat tartalmazó nyilvántartás valamennyi kiszervezési megállapodás tekintetében tartalmazza legalább az alábbi információkat:
- a megállapodás hivatkozási száma,
 - a funkció ellátásának kezdő- és zárónapja, felmondási idők, amennyiben releváns, a szerződés következő megújításának vagy felülvizsgálatának dátuma,
 - a kiszervezett funkció rövid ismertetése, annak megjelölésével, hogy milyen adatok kerültek átadásra, azok tartalmazznak-e adat- és titokvédelmi előírások által védett adatokat, továbbá, hogy az adatok tárolását, kezelését vagy feldolgozását kiszervezték-e további külső szolgáltatónak (közreműködőnek),
 - a kiszervezett funkció kategóriája (például IT, ellenőrzési funkció),
 - felhőszolgáltatás esetében az elérési modell és a szolgáltatási modell megjelölése⁹,
 - a külső szolgáltató azonosítására szolgáló adatok (a szolgáltató neve, cégjegyzékszám, amennyiben releváns jogi személy azonosítója, adószáma, székhelye, kapcsolattartási adatai, amennyiben releváns anyavállalatának neve),
 - a nyújtandó szolgáltatás helyszínéről szolgáló ország vagy országok, az adatok tárolásának, kezelésének és feldolgozásának helye,
 - a kiszervezett funkció kritikusnak vagy fontosnak minősül-e (igen/nem), röviden

⁸ Az ajánlás szerinti nyilvántartás nem írja felül a Hpt. 68. § (12) bekezdésében rögzített előírás teljesítésének követelményét.

⁹ Lásd a közösségi és publikus felhőszolgáltatások igénybevételéről szóló 4/2019. (IV.1.) számú ajánlás II. pontját.

megjelölve a kritikus vagy fontos funkciónak való minősítés indokát és a funkció utolsó értékelésének dátumát.

28. A kritikus vagy fontos funkció kiszervezését érintő kiszervezési megállapodások tekintetében a 27. pontban foglaltakon túlmenően az alábbi információk nyilvántartása is elvárt:
- a) csoporthoz vagy intézményvédelmi rendszerhez tartozó pénzügyi szervezet esetében annak megjelölése, hogy a külső szolgáltató által nyújtott szolgáltatást a csoport vagy az intézményrendszer más tagjai igénybe veszik-e,
 - b) a külső szolgáltató vagy a közreműködő ugyanazon csoporthoz vagy intézményvédelmi rendszerhez tartozik-e, mint a pénzügyi szervezet, illetve valamely csoporttag vagy az intézményvédelmi rendszer valamely tagjának tulajdonában áll-e,
 - c) a legutolsó kockázatértékelés dátuma és az értékelés főbb megállapításai,
 - d) a megállapodást jóváhagyó személy vagy testület,
 - e) a megállapodás tekintetében irányadó jog,
 - f) a megállapodás legutolsó és következő tervezett ellenőrzésének dátuma,
 - g) azon közreműködő neve, amelynek a kritikus vagy fontos funkció egészét vagy annak lényeges részeit kiszervezték (kiszervezési lánc), a közreműködőt bejegyző ország, a nyújtandó szolgáltatás helyszínéül szolgáló ország vagy országok, az adatok tárolásának, kezelésének és feldolgozásának helye,
 - h) a külső szolgáltató helyettesíthetőségére vonatkozó értékelés eredménye (könnyű, nehéz vagy lehetetlen), a funkció újból a pénzügyi szervezet által történő ellátásának lehetősége vagy a funkció megszüntetésének hatása,
 - i) a h) ponttal összhangban az esetlegesen bevonható alternatív szolgáltatók megjelölése,
 - j) a kiszervezett funkció támogatja-e az idő szempontjából kritikus üzleti tevékenységeket, valamint
 - k) a becsült éves költség.
29. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a vonatkozó jogszabályi felhatalmazások alapján kérheti a 24. pont szerinti dokumentumok és a 25. pont szerinti nyilvántartás egészének vagy egyes részeinek rendelkezésre bocsátását.

V.1.4. Egyéb vállalatirányítási kérdések

30. Az MNB elvárja, hogy a pénzügyi szervezet a 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlás IV.8. pontjának megfelelően kezelje a kiszervezéssel összefüggő érdekkonfliktusokat, azon belül is különösen, hogy a hivatkozott ajánlás 67. és 70. pontja szerinti politika terjedjen ki a kiszervezéssel összefüggő érdekkonfliktusokra is, az érdekkonfliktust eredményező, vagy annak lehetőségét felvető helyzeteket és kapcsolatokat a külső szolgáltató tekintetében is határozza meg és kezelje.

31. Az MNB elvárása alapján a pénzügyi szervezet a csoporton belüli kiszervezési megállapodások és az ugyanazon intézményvédelmi rendszeren belüli szolgáltatóval kötött kiszervezési megállapodások tekintetében különös gondossággal jár el, adott esetben, a szolgáltató egyedi életképességét nem veszélyeztető módon kihasználva és árazási politikában megjelenítve ugyanakkor azokat a sinergiákat, amelyek abból fakadnak, hogy egy adott szolgáltató ugyanazon vagy hasonló szolgáltatást nyújt több csoporttag számára. A csoporton belüli kiszervezés és az ugyanazon intézményvédelmi rendszeren belüli szolgáltatóval kötött kiszervezés a pénzügyi szervezet részéről nem jelentheti automatikusan a csoporthoz nem tartozó külső szolgáltatók részére történő kiszervezéshez képesti könnyített szabályok alkalmazását.
32. Elvárt, hogy a pénzügyi szervezet a 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlás 169. pontja szerinti vészhelyzeti és szolgáltatás folytonossági tervek összeállítása során vegye figyelembe a kiszervezett funkciókat illető potenciális vészhelyzeteket is.
33. A 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlás vonatkozó elvárásaival összhangban az MNB elvárja, hogy a pénzügyi szervezet irányítási jogkörrel rendelkező vezető testülete az arányos alkalmazást illetően a 3. pontban foglaltakat figyelembevéve rendszeresen kapjon összefoglaló tájékoztatást az intézmény kiszervezési tevékenységéről és annak kockázatairól, továbbá, hogy a pénzügyi szervezet operatív kockázatkezelési tevékenysége, valamint belső kontroll funkciói terjedjenek ki a kiszervezésekre is.

V.2. A kiszervezés folyamata

V.2.1. Előzetes értékelés

34. Kiszervezési megállapodás megkötése előtt elvárt, hogy a pénzügyi szervezet:
- a) a 12. pontban foglaltakkal összhangban értékelje, hogy a tervezett megállapodás kritikus vagy fontos funkciót érintő kiszervezési megállapodásnak tekintendő-e,
 - b) az V.2.1.1. pontban foglaltakkal összhangban értékelje a kiszervezés felügyeleti feltételeknek való megfelelését,
 - c) az V.2.1.2. pontban foglaltakkal összhangban azonosítsa és értékelje a kiszervezési megállapodás releváns kockázatait (előzetes kockázatértékelés),
 - d) az V.2.1.3. pontban foglaltakkal összhangban folytassa le az igénybe venni kívánt külső szolgáltató átvilágítását,
 - e) a 30. pontban foglaltakkal összhangban azonosítsa és értékelje a kiszervezéssel összefüggő lehetséges érdekkonfliktusokat.

V.2.1.1. A kiszervezés felügyeleti feltételei

35. Az Európai Unió valamely tagállamában bejegyzett külső szolgáltató kiszervezési megállapodás keretében történő igénybevétele esetén az MNB elvárja, hogy amennyiben az alkalmazandó ágazati jogszabályok előírása alapján egy adott tevékenység folytatása felügyeleti engedélyhez vagy bejelentéshez kötött, a pénzügyi szervezet csak olyan, az ágazati jogszabályok további előírásainak is megfelelő külső szolgáltatót vegyen igénybe:
- a) akit az illetékes felügyeleti hatóság engedélyezett vagy bejegyzett az adott tevékenység végzésére, vagy
 - b) aki a vonatkozó nemzeti szabályozással összhangban más módon jogosult a tevékenység végzésére.
36. Harmadik országban bejegyzett külső szolgáltató igénybevétele esetén az MNB elvárja, hogy amennyiben az alkalmazandó ágazati jogszabályok előírása alapján egy adott tevékenység folytatása felügyeleti engedélyhez vagy bejelentéshez kötött, a pénzügyi szervezet csak olyan, az ágazati jogszabályok további előírásainak is megfelelő külső szolgáltatót vegyen igénybe:
- a) akit a harmadik országban engedélyeztek vagy bejegyeztek az adott tevékenység végzésére, és
 - b) aki olyan felügyeleti hatóság felügyelete alá tartozik, akivel az MNB nemzetközi felügyeleti együttműködési megállapodást vagy kollégiumi megállapodást kötött.¹⁰

V.2.1.2. Előzetes kockázatértékelés

37. Elvárt, hogy a pénzügyi szervezet a kiszervezési megállapodás megkötése előtt mérje fel a kiszervezés működési kockázatára gyakorolt lehetséges hatását, a kockázatértékelés eredménye a kiszervezésről való döntés során kerüljön figyelembevételre, továbbá, hogy a pénzügyi szervezet tegye meg a szükséges lépéseket a nem kívánt kockázatok kezelése érdekében.
38. Az arányos alkalmazást illetően a 3. pontban foglaltakat figyelembevéve, a kisebb és kevésbé összetett tevékenységet folytató pénzügyi szervezeteknél az előzetes kockázatértékelés alapulhat csak kvalitatív szempontok értékelésén is, jelentős intézmény esetében azonban elvárt a kockázatokat kvantitatív módon is értékelő szofisztikált módszerek alkalmazása.
39. Az MNB elvárja, hogy a kiszervezésnek a pénzügyi szervezet működési kockázatára gyakorolt hatása különböző kockázati események (például hibás vagy a megállapodás

¹⁰ <https://www.mnb.hu/a-jegybank/informaciok-a-jegybankrol/nemzetkozi-kapcsolatok/nemzetkozi-felugyeleti-egyuttmukodesi-megallapodasok>

szerinti szolgáltatási szintnek nem megfelelő teljesítés súlyos és kevésbé súlyos esetei) lehetséges bekövetkezését feltételezve is értékelésre kerüljön (scenárió elemzés).

40. Az előzetes kockázatértékelés során a pénzügyi szervezet felméri a kiszervezés várható előnyeit és költségeit, kitérve a várhatóan növekvő és a kiszervezés révén csökkenthető vagy jobban kezelhető kockázatokra, figyelembevételével legalább a következőket:
- domináns, könnyen nem helyettesíthető külső szolgáltató részére történő kiszervezés, valamint ugyanazon vagy egymással közeli kapcsolatban álló külső szolgáltatók részére történő többszöri kiszervezésből fakadó koncentrációs kockázat,
 - az összes kiszervezés aggregált kockázata az ajánlás alkalmazási szintjével összhangban, a pénzügyi szervezet, a csoport vagy az intézményvédelmi rendszer szintjén értelmezve,
 - jelentős intézmény esetében a belépési kockázat (annak kockázata, hogy a pénzügyi szervezetnek pénzügyi támogatást kell nyújtania a külső szolgáltató számára, vagy át kell vennie annak üzleti tevékenységét),
 - a pénzügyi szervezet és külső szolgáltató részéről a kockázatok kezelése és csökkentése érdekében alkalmazott eszközök.
41. Amennyiben a kiszervezési megállapodás lehetővé teszi kritikus vagy fontos funkció működtetésével közreműködő megbízását az előzetes kockázatértékelés keretében elvárt tekintettel lenni az alábbiakra is:
- a közreműködő igénybevételével összefüggő kockázatok, beleértve a harmadik országban történő vagy a külső szolgáltató székhelyétől eltérő országban történő szolgáltatásnyújtás kockázatait,
 - a hosszú és összetett kiszervezési láncok akadályozhatják a kiszervezéseket illetően a pénzügyi szervezet irányítási és belső kontroll funkcióinak gyakorlását, valamint a kiszervezések külső (könyvvizsgáló, felügyeleti hatóság stb. általi) ellenőrzését.
42. Az előzetes kockázatértékelés keretében elvárás:
- az érintett funkciók, valamint a kapcsolódó adatok és rendszerek azonosítása, továbbá osztályozása az érzékenységük és a szükséges védelmi intézkedések szerint,
 - a kiszervezéssel potenciálisan érintett vagy kiszervezett funkciók, kapcsolódó adatok és rendszerek átfogó kockázatalapú elemzésének elvégzése, valamint a potenciális kockázatok kezelése, különös tekintettel a működési kockázatra (beleértve az információs és kommunikációs technológiákkal összefüggő és a jogi kockázatokat, megfelelési- és reputációs kockázatot), valamint az azokkal az országokkal kapcsolatos fenntartásokra (például pénzmosási vagy biztonsági kockázat), amelyekben a kiszervezett szolgáltatásokat nyújtják vagy nyújthatják, és amelyekben az adatokat ténylegesen vagy valószínűleg tárolják, kezelik, feldolgozzák,
 - a külső szolgáltató földrajzi helyével (EU-n belül vagy kívül) kapcsolatos következmények figyelembevétele,

- d) a politikai stabilitás és az adott joghatóság biztonsági helyzetének figyelembevétele, beleértve az alábbiakat:
 - da) a hatályban lévő jogszabályok, ideértve az adatvédelmi előírásokat,
 - db) a jogszabályi előírások betartását kikényszerítő előírások, továbbá
 - dc) a külső szolgáltató tekintetében adott esetben alkalmazandó fizetésképtelenségi szabályok, a pénzügyi szervezet adatainak sürgős helyreállítását gátló tényezők,
- e) a tervezett kiszervezéssel összefüggésben az adatok biztonságos kezelése megfelelő szintjének, a kiszervezett tevékenységek folyamatosságának, valamint az adatok és rendszerek bizalmasságának, integritásának, rendelkezésre állásának és nyomonkövethetőségének meghatározása és az ezekről való döntés,
- f) annak figyelembevétele, hogy a külső szolgáltató a pénzügyi szervezet leányvállalata vagy anyavállalata-e, a számviteli konszolidáció hatálya alá tartozik-e, tagja-e intézményvédelmi rendszernek vagy intézményvédelmi rendszer tag tulajdonában áll-e, és amennyiben igen, az milyen hatással van a külső szolgáltató ellenőrzésére és a tevékenysége lehetséges befolyásolására.

V.2.1.3. A külső szolgáltató átvilágítása

43. Kiszervezési megállapodás megkötése előtt az MNB elvárja a külső szolgáltató alkalmasságának értékelését. Az értékelés kitér egyrészt a szolgáltató objektív alkalmasságára, másrészt pedig a kiszervezni kívánt funkció szempontjából való alkalmasságra.
44. A külső szolgáltató 43. pont szerinti átvilágítása során az MNB legalább az alábbi tényezők áttekintését várja el a pénzügyi szervezettől:
- a) a kiszervezni kívánt funkció működtetésével az adott külső szolgáltató megbízható-e [a funkció ellátása nem ütközik a külső szolgáltatóra vonatkozó jogszabályi előírásba, vagy egyéb szabályozó eszköz által meghatározott korlátozó feltételbe, a külső szolgáltató megfelel a funkció működtetése tekintetében előírt feltételeknek, ideértve a szükséges felügyeleti engedély vagy bejelentés meglétét, nincs egyéb objektív akadály (például nem áll felszámolás alatt, pénzügyi helyzete kielégítő) a külső szolgáltató igénybevételének],
 - b) a külső szolgáltató nyilvánosan elérhető piaci információkon és a pénzügyi szervezetnek az adott szolgáltatóval kapcsolatban rendelkezésre álló információin alapulva értékelt jó üzleti hírneve,
 - c) a külső szolgáltató megfelelő etikai sztenderdekkel és üzletvezetési gyakorlattal rendelkezik-e, továbbá tevékenységét szociálisan felelős módon, az emberi jogokra, a környezetvédelemre és a munkafeltételekre vonatkozó nemzetközi sztenderdeknek megfelelően látja-e el,
 - d) a pénzügyi szervezetnek a külső szolgáltatóval fennálló korábbi és jelenlegi kapcsolatait, tapasztalatait (más fennálló szerződések száma, jellege, súlya, továbbá, hogy a külső

szolgáltató az elvárt módon teljesíti-e a pénzügyi szervezet rendszeres tájékoztatására, a felügyeleti hatósággal, könyvvizsgálóval való együttműködésre vonatkozó kötelezettségét stb.),

- e) a külső szolgáltatóval kapcsolatban merül-e fel érdekkonfliktus lehetősége, annak lehetséges kezelési módjai,
- f) a külső szolgáltató megfelelő képességgel, kapacitással, elégséges erőforrással, személyi-, tárgyi- és biztonsági feltételekkel, megfelelő szervezeti felépítéssel rendelkezik-e a kiszervezni kívánt funkció hatékony, megbízható és magas szakmai színvonalú, az alkalmazandó jogszabályi- és egyéb előírásoknak, elvárásoknak (például egyéb szabályozó eszközök, szokványok, szakmai és etikai sztenderdek) és a kiszervezési megállapodásban meghatározott szolgáltatási szintnek megfelelő elvégzésére,
- g) amennyiben releváns, a külső szolgáltató rendelkezik-e az adat- és titokvédelmi előírások által védett adatok tárolására, kezelésére és feldolgozására alkalmas technikai és szervezeti feltételekkel, a külső szolgáltató megfelel-e az informatikai biztonsági sztenderdeknek, beleértve azt is, hogy több pénzügyi szervezet részére történő szolgáltatásnyújtás esetén a külső szolgáltató képes-e a tudomására jutott tény, adatot, információt elkülönítetten kezelni,
- h) a külső szolgáltató képes-e megfelelően felügyelni a kiszervezett funkciók elvégzését, és kielégítően kezeli-e a kiszervezéssel összefüggő kockázatokat.

45. A külső szolgáltató átvilágítását az MNB minden kiszervezési megállapodás megkötését megelőzően elvárja, de annak tartalma és mélysége eltérhet, attól függően, hogy:
- a) a kiszervezési megállapodás kritikus vagy fontos funkció kiszervezését érinti-e,
 - b) az adott külső szolgáltatóval való más kiszervezési megállapodás megkötését megelőzően a szolgáltatót érintő, a 44. pontban meghatározott egyes szempontok már értékelésre kerültek és azok az adott kiszervezési megállapodás szempontjából nem tekinthetők specifikusnak.

V.2.2. A kiszervezési megállapodás

46. Az MNB elvárja, hogy a pénzügyi szervezet a kiszervezési megállapodásait kellő szakértelemmel, gondossággal és körültekintéssel kösse meg, továbbá, hogy azokat a 24. pont a) alpontjában foglaltakkal összhangban minden esetben írásban rögzítse.
47. Az MNB elvárása alapján a kritikus vagy fontos funkciót érintő kiszervezési megállapodás az ágazati jogszabályok által előírt kötelező tartalmi elemeken túlmenően legalább a következőket tartalmazza:
- a) a kiszervezett funkció egyértelmű leírása,
 - b) a funkció ellátásának kezdő- és zárónapja, a pénzügyi szervezetre és a külső szolgáltatóra vonatkozó felmondási idők,
 - c) a megállapodás tekintetében irányadó jog,

- d) a felek pénzügyi és egyéb (például a pénzügyi szervezet vonatkozó belső szabályozásának megismerése, a külső szolgáltató által elkészítendő szabályzatok) kötelezettségei,
- e) engedélyezett-e a kritikus vagy fontos funkció egészének vagy lényegi részének további kiszervezése (közreműködő igénybevétele),
- f) a helyszín(ek) ahol a kritikus vagy fontos funkciót el fogják látni, és ahol a vonatkozó adatokat tárolni és kezelni fogják, vagy feldolgozzák, a szolgáltatásnyújtás, az adattárolás, kezelés és feldolgozás helyszínére vonatkozó feltételek, beleértve a külső szolgáltató arra irányuló kötelezettségét, hogy előzetesen tájékoztassa a pénzügyi szervezetet minden tervezett változásról,
- g) az adatok hozzáférhetőségével, rendelkezésre állásával, bizalmasságával, integritásával, védelmével és biztonságával kapcsolatos rendelkezések, beleértve az adatok és rendszerek biztonságával szemben támasztott követelményeket, továbbá a külső szolgáltató kötelezettsége a vonatkozó IT biztonsági sztenderdek, adat- és titokvédelmi előírások betartására,
- h) olyan mennyiségi és minőségi teljesítmény célokat is rögzítő elfogadott szolgáltatási szintek, amelyek folyamatos nyomonkövetése biztosítja, hogy haladéktalanul megfelelő korrekciós intézkedéseket lehessen tenni az elfogadott szolgáltatási szintektől való eltérés esetén,
- i) a kiszervező pénzügyi szervezet joga ahhoz, hogy saját maga vagy megbízottja útján folyamatosan nyomonkövesse a szolgáltató teljesítményét,
- j) a kiszervező pénzügyi szervezet felé fennálló (rendszeres és rendkívüli) jelentéstételi kötelezettségek, beleértve bármilyen olyan fejleményre vonatkozó tájékoztatási kötelezettség rögzítését is, amely hatást gyakorolhat a külső szolgáltató kiszervezési megállapodás szerinti teljesítésére és a jogszabályi előírásoknak, vagy egyéb módon (például egyéb szabályozó eszközök, szokványok, szakmai és etikai sztenderdek) meghatározott követelményeknek való megfelelésre (tájékoztatási jogok),
- k) a külső szolgáltatónak kell-e kötelező biztosítást kötnie bizonyos kockázatokra, és ha igen, a biztosítás megkövetelt szintje,
- l) az üzletmenet-folytonossági és informatikai katasztrófa helyzet elhárítási tervek meghatározására és tesztelésére irányuló követelmények,
- m) a kiszervező pénzügyi szervezetnek a saját tulajdonát képező adatokhoz való hozzáférést biztosító rendelkezések a szolgáltató fizetéseképtelensége, szanálása vagy tevékenységének megszűnése esetén,
- n) az i) pontban foglaltak biztosítása érdekében a kiszervező pénzügyi szervezet, valamint annak megbízottja korlátlan hozzáférése a külső szolgáltató üzleti helyszíneire, beleértve a kiszervezett funkció biztosításához használt készülékek, rendszerek, hálózatok, információk, adatok és információk teljes körét (hozzáférési jogok), a pénzügyi szervezet a külső szolgáltató vizsgálatára és ellenőrzésére vonatkozó korlátlan joga (audit jogok), a külső szolgáltató mindezekhez való kifejezett hozzájárulása, a külső szolgáltató együttműködési kötelezettségének rögzítése,

- o) a pénzügyi szervezet könyvvizsgálója, a felügyeleti hatóság, a szanálási hatóság, valamint azok megbízottja korlátlan hozzáférése a külső szolgáltató üzleti helyszíneire, beleértve a kiszervezett funkció biztosításához használt készülékek, rendszerek, hálózatok, információk, adatok és információk teljes körét (hozzáférési jogok), a pénzügyi szervezet könyvvizsgálója, a felügyeleti hatóság, a szanálási hatóság, valamint azok megbízottja a külső szolgáltató vizsgálatára és ellenőrzésére vonatkozó korlátlan joga (audit jogok), függetlenül attól, hogy a külső szolgáltató székhelye vagy a szolgáltatásnyújtó helyszíne harmadik országban van-e, a külső szolgáltató mindezekhez való kifejezett hozzájárulása, a külső szolgáltató együttműködési kötelezettségének rögzítése,
- p) felmondási jogok az V.2.2.4. pontban foglaltak figyelembevételével.

48. Az MNB jó gyakorlatnak tartja a 47. pontban foglaltak valamennyi kiszervezési megállapodás esetében történő alkalmazását.

V.2.2.1. Közreműködő igénybevétele

49. Amennyiben a kiszervezési megállapodás lehetővé teszi közreműködő igénybevétele, elvárt, hogy a kiszervezési megállapodás:
- a) meghatározza azokat a funkciókat, amelyek esetében közreműködő igénybevétele nem megengedett,
 - b) meghatározza a közreműködő igénybevételeire vonatkozó feltételeket, beleértve azt is, hogy a vonatkozó jogszabályi előírásokat figyelembe véve a közreműködő igénybe vehet-e további közreműködőt és ha igen, hány további szinten,
 - c) a pénzügyi szervezet és a külső szolgáltató közötti szerződéses kötelezettségek teljesítésének biztosítása érdekében a közreműködő tekintetében rögzítse a 47. pont f)-p) alpontjában meghatározottakat,
 - d) a pénzügyi szervezet és a külső szolgáltató közötti szerződéses kötelezettségek teljesítésének biztosítása érdekében rögzítse a közreműködőt illetően a külső szolgáltató ellenőrzési kötelezettségét,
 - e) kimondja, hogy közreműködő adattárolást, -kezelést és -feldolgozást csak a pénzügyi szervezet előzetes írásos hozzájárulásával folytathat,
 - f) tartalmazza, hogy a külső szolgáltató közreműködő minden tervezett igénybevételeiről, valamint a közreműködő igénybevételeit érintő lényeges változásról, különösen, amely hatással lehet a pénzügyi szervezet és a külső szolgáltató közötti szerződéses kötelezettségek teljesítésére, köteles előzetesen tájékoztatni a pénzügyi szervezetet. A közreműködőt érintő lényeges változásnak tekintendő az új közreműködő igénybevétele és az értesítési időszak módosítása, melynek kellően hosszúnak kell lennie ahhoz, hogy a pénzügyi szervezet fel tudja mérni a kockázatok alakulását.
 - g) biztosítsa, hogy közreműködő igénybevétele, valamint a közreműködőt érintő lényeges változás csak a pénzügyi szervezet előzetes hozzájárulása mellett legyen lehetséges,

vagy a pénzügyi szervezetnek más módon legyen joga ezek megakadályozására.

50. Az MNB elvárja, hogy a pénzügyi szervezet az alábbi esetekben fontolja meg a közreműködő igénybevételére vonatkozó hozzájárulás megtagadását, a közreműködő igénybevételének megakadályozását vagy közreműködő igénybevétele miatt a külső szolgáltatóval fennálló kiszervezési megállapodása felmondását:
- a) a közreműködő igénybevétele jelentősen növeli a pénzügyi szervezet kockázatait,
 - b) a közreműködő igénybevétele előtt a pénzügyi szervezet előzetes tájékoztatásának elmulasztása,
 - c) a közreműködő igénybevétele jelentős negatív hatást gyakorol a pénzügyi szervezet és a külső szolgáltató közötti szerződéses kötelezettségek teljesítésére.
51. A pénzügyi szervezet megteszi a szükséges lépéseket, ha:
- a) a közreműködő nem felel meg a vonatkozó jogszabályi előírásoknak, vagy egyéb módon meghatározott követelményeknek, vagy a megállapodás szerinti kötelezettségeinek,
 - b) a pénzügyi szervezet számára a közreműködő tekintetében nem biztosítottak a külső szolgáltatóval azonos hozzáférési és ellenőrzési jogok,
 - c) a közreműködő igénybevétele akadályozza a pénzügyi szervezet irányítási és belső kontroll funkcióinak gyakorlását, valamint külső (könyvvizsgáló, felügyeleti hatóság stb.) ellenőrzését és az MNB feladatainak ellátását.

V.2.2.2. Az adatok és rendszerek biztonsága

52. A pénzügyi szervezet az adatok és az adatokat kezelő rendszerek és rendszerelemek hozzáférhetőségével, rendelkezésre állásával, sértetlenségével, integritásával, védelmével és biztonságával kapcsolatos rendelkezések kiszervezési megállapodásban történő meghatározása során figyelembe veszi a 7/2017. (VII.5.) számú MNB ajánlás, valamint a 4/2019. (IV.1.) számú MNB ajánlás elvárásait is.
53. Az MNB elvárja, hogy a pénzügyi szervezet az adatok tárolása, kezelése és feldolgozása, valamint az adat- és titokvédelmi előírások meghatározása során, továbbá a külső szolgáltatóval kötött megállapodás megszűnésének biztonsági kritériumait illetően vegye figyelembe a szolgáltatásnyújtás helye szerinti ország szabályozásából fakadó követelményeket is.

V.2.2.3. Hozzáférés- és audit jogok

54. Elvárt, hogy a kritikus vagy fontos funkciót érintő kiszervezési megállapodásokban a 47. pont n) és o) alpontjával összhangban meghatározott korlátlan hozzáférési- és audit jogok mellett, kockázatalapú megközelítést alkalmazva (figyelembevélve a funkció jellegét, a

kapcsolódó működési és reputációs kockázatot, valamint azt, hogy a funkció kritikus vagy fontos funkcióvá válhat-e) a kritikus vagy fontos funkciót nem érintő kiszervezési megállapodásokban is meghatározásra kerüljenek a pénzügyi szervezetet, a pénzügyi szervezet könyvvizsgálóját, a felügyeleti hatóságot, a szanálási hatóságot, valamint az azok megbízottjait megillető hozzáférési- és audit jogok.

55. Az MNB felhívja a figyelmet, hogy az MNB, mint felügyeleti és szanálási hatóság, a pénzügyi szervezet, a pénzügyi szervezet könyvvizsgálója, valamint azok megbízottjai hozzáférési- és audit jogukat a rájuk vonatkozó jogszabályi- és egyéb előírásoknak, elvárásoknak (például egyéb szabályozó eszközök, szokványok, szakmai és etikai sztenderdek) megfelelően (beleértve a szakmai alkalmassági követelményeket, az alkalmazott módszertant és eljárási szabályokat is) gyakorolják.
56. A 16. pontban foglalt általános elvárások sérelme nélkül és amennyiben az megfelelőnek és elégségesnek tekinthető a pénzügyi szervezetre vonatkozó jogszabályi- és egyéb előírásoknak, elvárásoknak (például egyéb szabályozó eszközök, szokványok, szakmai és etikai sztenderdek) való megfelelés szempontjából, a pénzügyi szervezet az audit jogai gyakorlása során a következő módszerek használatával is élhet:
- a) a külső szolgáltató más ügyfeleivel közösen, vagy a külső szolgáltató más ügyfeleivel közösen megbízott harmadik fél által lefolytatott ellenőrzés,
 - b) harmadik fél által kiállított tanúsítvány, valamint harmadik fél vagy a külső szolgáltató belső ellenőrzése által lefolytatott ellenőrzésekről készült, a külső szolgáltató részéről rendelkezésre bocsátott jelentés.
57. Az MNB elvárja, hogy az 56. pontban meghatározott valamely módszert kizárólagos jelleggel a pénzügyi szervezet csak abban az esetben használja, ha:
- a) a pénzügyi szervezet meggyőződött a kiszervezett funkcióra vonatkozó vizsgálati terv megfelelőségéről,
 - b) biztosított, hogy a tanúsítvány vagy az ellenőrzési jelentés a pénzügyi szervezet által azonosított valamennyi rendszerre (folyamatok, alkalmazások, infrastruktúra, adatközpontok stb.) és kulcsfontosságú kontrollra kiterjed és megfelel a vonatkozó jogszabályi előírásoknak,
 - c) a pénzügyi szervezet folyamatosan kellő körültekintéssel értékeli a tanúsítvány vagy az ellenőrzési jelentés tartalmát, továbbá, hogy az időben releváns-e még, nem járt-e le,
 - d) biztosított, hogy a tanúsítvány vagy az ellenőrzési jelentés későbbi változata is lefedje a pénzügyi szervezet valamennyi kulcsfontosságú rendszerét és kontrollját,
 - e) a pénzügyi szervezet meggyőződött a tanúsítványt kibocsátó vagy az ellenőrzést lefolytató alkalmasságáról (a képzettségre és gyakorlatra, valamint az ellenőrzést végzők rotációjára vonatkozó követelmények teljesülése stb.),
 - f) a pénzügyi szervezet meggyőződött arról, hogy a tanúsítvány kiállítására vagy az ellenőrzés lefolytatására széles körben elismert szakmai sztenderdek

figyelembevételével került sor,

- g) kockázatkezelési szempontból megalapozott módon, észszerű számban és gyakorisággal a pénzügyi szervezetnek jogában áll kérelmezni a tanúsítvány vagy az ellenőrzési jelentés más rendszerekre és kontrollokra való kiterjesztését,
- h) a tanúsítvány kibocsátó vagy a harmadik fél által lefolytatott ellenőrzéstől függetlenül, a kiszervezett funkció tekintetében a pénzügyi szervezet fenntartja a saját maga által lefolytatandó ellenőrzéshez fűződő jogát.

V.2.2.4. Felmondási jogok

58. Elvárt, hogy a kiszervezési megállapodásban explicit módon kerüljön kimondásra, hogy a pénzügyi szervezetnek az alábbi esetek bekövetkezésekor – a vonatkozó jogszabályi előírásokat figyelembevéve – jogában áll a megállapodás felmondása:
- a) a külső szolgáltató megszegi az alkalmazandó jogszabályi- vagy egyéb előírásokat vagy a szerződéses kötelezettségeit,
 - b) olyan körülmények merülnek fel, amelyek megváltoztathatják a kiszervezett funkció teljesítményét,
 - c) az ellátott funkció minőségének romlása, valamint a funkció nem megfelelő vagy hibás ellátásából eredő tényleges vagy lehetséges üzleti fennakadások, valamint mindezek következtében a pénzügyi szervezet ügyfelei érdekeinek sérelme,
 - d) a funkció megfelelő és folyamatos működtetésére gyakorolt jelentős kockázatok növekedése,
 - e) a kiszervezési megállapodást vagy a külső szolgáltatót (például közreműködő igénybevétele vagy a közreműködő személyének megváltozása) érintő lényeges változás,
 - f) az irányítást, az adat- és titokvédelmi előírások által védett adatok biztonságát érintő hiányosság,
 - g) a felügyeleti hatóság felszólítása vagy kötelezése (például, mert a kiszervezési megállapodás akadályozza a pénzügyi szervezet hatékony felügyeletét).
59. Elvárt, hogy a kiszervezési megállapodás tegye lehetővé, hogy a megállapodás felmondásakor a pénzügyi szervezet a funkció ellátásával más külső szolgáltatót bízjon meg vagy a funkciót újból saját maga működtesse, vagy az adott funkciótól függő üzleti tevékenységeit felfüggeszse.
60. Az 59. pontban foglaltak támogatása érdekében a kiszervezési megállapodásban:
- a) rögzítésre kerülnek a külső szolgáltatónak a megállapodás megszűnésével összefüggő kötelezettségei (különös tekintettel az eszközök, adatok, adatbázisok, adatszerkezetek folyamatleírások, rendszertervek, dokumentációk, forráskódok, üzleti logikai megoldások teljes körű, szabványos vagy széles körben elterjedt formátumban történő, más külső szolgáltató vagy a pénzügyi szervezet részére történő átadására, az

adatok törlésére, annak garanciáira és ellenőrizhetőségének biztosítására vonatkozó rendelkezések, a szerzői és vagyoni jogok, licenc és jogdíjak kezelése),

- b) meghatározásra kerül annak az átmeneti időszaknak a hossza, amelyen belül a külső szolgáltató a megállapodás megszűnésére tekintettel továbbra is köteles a funkció működtetésére,
- c) egyértelműen kimondásra kerül a megállapodás megszűnésekor a külső szolgáltatónak a funkció átadását illető együttműködési kötelezettsége.

61. Az MNB elvárja, hogy amennyiben a pénzügyi szervezet a megállapodás felmondásakor a funkció ellátásával más külső szolgáltatót bíz meg vagy a funkciót újból saját maga működteti biztosítsa az érintett funkció folyamatosságát és azonos minőségben történő ellátását.

V.2.3. A külső szolgáltató tevékenységének nyomonkövetése és rendszeres értékelése

62. Az MNB elvárja, hogy a pénzügyi szervezet kockázatalapú (amely a kritikus és fontos funkciók kiszervezését helyezi előtérbe) megközelítést alkalmazva folyamatosan kövesse nyomon a külső szolgáltatók teljesítményét, valamint, hogy rendszeresen értékelje a kiszervezési megállapodásait és a pénzügyi szervezet egésze kiszervezési tevékenységét.

63. A pénzügyi szervezet a 62. pont szerinti értékelései során a külső szolgáltató által szolgáltatott rendszeres jelentések, információk és tájékoztatások (például tesztelési eredmények) mellett figyelembe veszi a külső szolgáltatóval kapcsolatos egyéb forrásokból származó információkat is (például a pénzügyi szervezet valamely kontroll funkciója által elvégzett vizsgálat eredménye, a külső szolgáltatóval kapcsolatban elérhető piaci információk).

64. Elvárt, hogy a pénzügyi szervezet a kiszervezési megállapodások nyomonkövetése és rendszeres értékelése során megfelelő szakértelemmel, gondossággal és körültekintéssel járjon el.

65. A külső szolgáltató teljesítményértékelését illetően elvárt, hogy az a fő teljesítménymutatók, fő ellenőrzési mutatók, a szolgáltatások teljesítéséről szóló jelentések, nyilatkozatok és független felülvizsgálatok figyelembevételén alapuljon.

66. A külső szolgáltató által ellátott funkció szerződésben meghatározott és elvárt szolgáltatási szintjétől való eltérés (minőség romlása, a funkció nem megfelelő tartalommal történő vagy hibás ellátása) miatti tényleges vagy lehetséges üzleti fennakadások esetén az MNB elvárja, hogy a pénzügyi szervezet szólítsa fel a külső szolgáltatót a kiszervezési megállapodás szerinti teljesítésre vagy mondja fel a külső szolgáltatóval kötött megállapodást.

67. Az MNB elvárja, hogy a pénzügyi szervezet rendszeresen – a belső szabályzatában meghatározott gyakorisággal, de a kritikus vagy fontos funkciót érintő kiszervezési megállapodások esetében évente legalább egyszer – vizsgálja felül az V.2.1.2. pont szerinti előzetes kockázatértékelés eredményét.
68. Az MNB elvárja továbbá, hogy a pénzügyi szervezet minden olyan esetben vizsgálja felül az V.2.1.3. pont szerinti átvilágítás eredményét, ha olyan információ birtokába jut, amely az előzetes átvilágítás eredményére jelentős hatást gyakorolhat (például a külső szolgáltatást érintő tulajdonosváltás esetén).
69. Az MNB elvárja, hogy amennyiben a kockázatértékelés, valamint a külső szolgáltatóra vonatkozó átvilágítás felülvizsgálatának eredménye azt indokolja, a pénzügyi szervezet a kockázatok kezelése és csökkentése érdekében tegye meg a kiszervezési megállapodással összefüggésben szükséges, az ajánlás elvárásaival összhangban álló lépéseket, beleértve adott esetben a kiszervezési megállapodás felmondásának kezdeményezését is.

V.2.4. Kilépési terv

70. Az MNB elvárja, hogy a pénzügyi szervezet kilépési terve az alkalmazandó jogszabályi- és egyéb előírásoknak való megfelelés mellett biztosítsa a 20. pont h) alpontja szerinti esetekben a pénzügyi szervezet tevékenységének folyamatosságát, valamint a pénzügyi szervezetnek az ügyfelekkel szemben fennálló jogszabályi és szerződéses kötelezettségeinek teljesítését.
71. Elvárt, hogy a kilépési terv:
- a) a pénzügyi szervezet szolgáltatás folytonossági tervével összhangban kerüljön meghatározásra,
 - b) legyen átfogó, megfelelően dokumentált és tesztelt (figyelembevéve a funkció más külső szolgáltatóhoz történő kiszervezése vagy a funkció újból saját szervezeti keretek között történő ellátásának hatását, költségeit, erőforrás szükségletét és időigényét),
 - c) tartalmazzon alternatív megoldásokat, valamint a kiszervezett funkció és a külső szolgáltatónál lévő adatok mozgatását, továbbá a kritikus vagy fontos funkció vagy üzleti tevékenység folyamatosságát és a szolgáltatás folytonosságát biztosító, ellenőrzött és megfelelően tesztelt intézkedéseket lehetővé tevő átállási terveket a 20. pont h) alpontja szerinti valamely eset bekövetkezésének esetére.
72. Az MNB elvárása alapján a kilépési terv meghatározása érdekében a pénzügyi szervezet:
- a) meghatározza a kilépési stratégia célkitűzéseit,
 - b) a kiszervezett funkció kockázatával arányos üzleti hatásvizsgálatot végez annak azonosítása érdekében, hogy a kilépési terv alkalmazása milyen humán- és pénzügyi

- erőforrást igényel, és mennyi időt vesz igénybe,
- c) rögzíti a kilépési terv és az átmeneti intézkedések alkalmazásával összefüggő hatásköröket, felelősségi köröket és erőforrásigényt,
 - d) meghatározza, hogy a kilépési terv a 65. pont szerinti teljesítménymutatók mely határértéke esetén alkalmazandó, továbbá
 - e) meghatározza a kilépési terv alkalmazásának siker kritériumait.

VI. A közvetítői megállapodások kezelése

73. Az MNB elvárja, hogy a pénzügyi intézmény, a vegyes pénzügyi holding társaság és a fizetési szolgáltató a közvetítői megállapodások esetében is juttassa érvényre az ajánlás kiszervezésre vonatkozó elvárásait.
74. Elvárt, hogy a pénzügyi intézmény, a vegyes pénzügyi holding társaság és a fizetési szolgáltató a 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlás alkalmazása során a kiszervezett tevékenységekre vonatkozó elvárásokat (10. pont k) és l) alpontja, 18. és 19. pont, 82. pont a) alpontja, 112. pont, 113. pont f) alpontja, 132. pont) a közvetítői megállapodások esetében is érvényre juttassa.

VII. A külső szolgáltatóval kötött egyéb megállapodások kezelése

75. Az MNB elvárja, hogy a pénzügyi szervezet a külső szolgáltatóval kötendő egyéb (például külső szakértők, tanácsadók igénybevételére irányuló) megállapodások, keretmegállapodás esetén az adott szolgáltatóval megkötendő első megállapodás megkötése előtt is folytassa le az V.2.1.3. pont szerinti átvilágítást, a külső szolgáltatóval kötött hatályban lévő megállapodásairól is mindenkor naprakész nyilvántartással rendelkezzen, valamint, hogy az adott szolgáltatásra, tevékenységekre vonatkozó jogszabályi- és egyéb előírásoknak, elvárásoknak való megfelelés (például egyéb szabályozó eszközök, szokványok, szakmai és etikai sztenderdek) biztosítása, valamint a felmerülő kockázatok kezelése érdekében a 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlás elvárásainak megfelelő irányítási gyakorlatot és belső kontroll funkciókat alakítson ki és működtessen.

VIII. Az MNB tájékoztatása

76. A kiszervezési megállapodások megkötésével összefüggő MNB felé fennálló bejelentési kötelezettség határidejét és tartalmát az alkalmazandó ágazati jogszabályok eltérő módon határozzák meg. A kiszervezések bejelentésével összefüggésben jó gyakorlatnak minősül, ha kritikus vagy fontos funkciót érintő kiszervezési megállapodás megkötése előtt a pénzügyi szervezet előzetesen konzultációt folytat az MNB-vel, különösen annak előzetes megítélése tekintetében, hogy a 16. pont h) alpontjában foglalt eset lehetősége nem merül fel.

77. Az MNB elvárja, hogy a pénzügyi szervezet haladéktalanul tájékoztassa az MNB-t az alábbiakról:
- a) a 12. pont szerinti felülvizsgálat eredményeként valamely külső szolgáltató által folytatott tevékenység kritikus vagy fontos funkció kiszervezésének történő átminősítésére került sor,
 - b) érdemi változás (például kiszervezési megállapodás tartalmának vagy közreműködő személyének megváltozása) következett be a kritikus vagy fontos funkciót érintő kiszervezési megállapodásban,
 - c) a külső szolgáltató tevékenysége jogszabályi- vagy egyéb előírásba ütközik,
 - d) a külső szolgáltató tevékenysége a kiszervezési megállapodásba ütközik, vagy
 - e) a kilépési terv szerinti bármely intézkedés alkalmazását szükségessé tevő helyzet bekövetkezése.

IX. Záró rendelkezések

78. Az ajánlás a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 13. § (2) bekezdés i) pontja szerint kiadott, a felügyelt pénzügyi szervezetekre kötelező erővel nem rendelkező szabályozó eszköz. Az MNB által kiadott ajánlás tartalma kifejezi a jogszabályok által támasztott követelményeket, az MNB jogalkalmazási gyakorlata alapján alkalmazni javasolt elveket, illetve módszereket, a piaci szabványokat és szokványokat.
79. Az ajánlásnak való megfelelést az MNB az általa felügyelt pénzügyi szervezetek körében az ellenőrzési és monitoring tevékenysége során figyelemmel kíséri és értékeli, összhangban az általános európai felügyeleti gyakorlattal.
80. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a pénzügyi szervezet az ajánlás tartalmát szabályzatai részévé teheti. Ebben az esetben a pénzügyi szervezet jogosult feltüntetni, hogy vonatkozó szabályzatában foglaltak megfelelnek az MNB által kiadott vonatkozó számú ajánlásnak. Amennyiben a pénzügyi szervezet csupán az ajánlás egyes részeit kívánja szabályzataiban megjeleníteni, úgy az ajánlásra való hivatkozást kerülje, illetve csak az ajánlásból átemelt részek tekintetében alkalmazza.
81. Az MNB a jelen ajánlás alkalmazását 2021. április 1-jétől, a 82-85. pontban foglalt részletes alkalmazási szabályok szerint várja el az érintett pénzügyi szervezetektől.
82. Az MNB a külső szolgáltatóval kötött megállapodások jelen ajánlás szerinti nyilvántartásának összeállítását 2021. december 31-ére várja el. A nyilvántartásban elvárt, hogy megjelenítésre kerüljenek azok a megállapodások is, amelyek tekintetében a 84. pont szerint 2022. december 31-ig szükséges elvégezni a megállapodások felülvizsgálatát és az ajánlás elvárásainak való megfeleltetését. Ez utóbbi esetben elvárt, hogy a felülvizsgálattal

párhuzamosan a jelenleg rendelkezésre álló információk szerinti nyilvántartás is felülvizsgálatra kerüljön.

83. Az MNB a jelen ajánlás alkalmazását a külső szolgáltatóval 2021. április 1-jén vagy azt követően kötött vagy módosított megállapodások tekintetében várja el.
84. Az MNB a kritikus vagy fontos funkciót érintő külső szolgáltatóval 2021. április 1-jét megelőzően kötött megállapodások felülvizsgálatát és az ajánlás elvárásainak való megfeleltetését 2021. december 31-ére, a kritikus vagy fontos funkciót nem érintő külső szolgáltatóval 2021. április 1-jét megelőzően kötött megállapodások felülvizsgálatát és az ajánlás elvárásainak való megfeleltetését 2022. december 31-ére várja el.
85. Az MNB a 36. pontnak való megfelelést a kritikus vagy fontos funkciót érintő külső szolgáltatóval kötött megállapodás esetén 2021. december 31-ét követően, a kritikus vagy fontos funkciót nem érintő külső szolgáltatóval kötött megállapodás esetén 2022. december 31-ét követően várja el.

Dr. Matolcsy György sk.
a Magyar Nemzeti Bank elnöke